

Sygn. akt VIII C 2152/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 7 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 czerwca 2019 roku w Ł.

sprawy z powództwa (...) S.A. w Ł.

przeciwko J. Ł. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda (...) S.A. w Ł. na rzecz pozwanej J. Ł. (1) kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postaci kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VIII C 2152/18

UZASADNIENIE

W dniu 5 stycznia 2018 roku powód (...) Spółka Akcyjna w Ł., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko J. Ł. (1) powództwo o zapłatę kwoty 4.392,03 zł z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 4.383 zł od dnia 18 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 9,03 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana w dniu 25 sierpnia 2015 r. zawarła z (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. umowę pożyczki na odległość, którą pozwana zobowiązała się zwrócić na zasadach określonych w umowie i harmonogramie. W dniu 30 maja 2016 r. powód zawarł z (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. umowę przelewu wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej wobec pozwanej. Pozwana nie dokonała terminowej spłaty. Na dzień wniesienia pozwu zadłużenie pozwanej wyniosło 4.392,03 zł, na którą to kwotę składają się niespłacony kapitał pożyczki- 1.741,66 zł, niespłacona prowizja za udostępnienie pożyczki- 2.438,34 zł, koszty upomnień i monitów- 203 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne w wysokości maksymalnej od niespłaconych rat kapitału i prowizji od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia 26 kwietnia 2016 r.- 9,03 zł.

(pozew k. 4- 7)

W dniu 7 marca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty, którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 37)

Powyższy nakaz zapłaty J. Ł. (1) zaskarżyła sprzeciwem w całości podnosząc zarzuty braku istnienia dochodzonego roszczenia, braku legitymacji procesowej po stronie powoda oraz nieudowodnienia wysokości roszczenia. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że żadna z umów załączonych do pozwu nie została przez nią podpisana.

(sprzeciw k. 54- 57)

Postanowieniem z dnia 3 października 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi ustanowił dla pozwanej pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k. 69)

W piśmie procesowym stanowiącym odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu oraz wyjaśniła, że pozwana zawarła w dniu 25 sierpnia 2015 r. ramową umowę pożyczki za pomocą środka porozumiewania się na odległość, przez internet, stąd brak podpisu pozwanej pod umową pożyczki.

(pismo procesowe k. 74- 75)

W piśmie procesowym z dnia 23 listopada 2018 r. pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

(pismo procesowe k. 83- 87)

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 92)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 sierpnia 2015 roku (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. zawarł z J. Ł. (2) ramową umowę pożyczki, na podstawie której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej pieniężnej pożyczki w kwocie 1.900, którą pozwana zobowiązała się zwrócić w 24 miesięcznych ratach. Całkowita kwota do spłaty wynosiła 4.560 zł.

(ramowa umowa pożyczki k. 18- 22, harmonogram k. 23, potwierdzenie przelewu k. 24 i 25)

W dniu 23 października 2015 roku (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. zawarł z J. Ł. (2) umowę pożyczki, na podstawie której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanej pieniężnej pożyczki w kwocie 3.600, którą pozwana zobowiązała się zwrócić w ciągu 30 dni. Całkowita kwota do spłaty wynosiła 4.140 zł, w tym prowizja za udostępnienie pożyczki wynosiła 540 zł.

(harmonogram k. 26, potwierdzenie przelewu k. 27 i 28)

Pismem z dnia 27 maja 2016 r. podmiot działający w imieniu (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. wypowiedział J. Ł. (2) umowę pożyczki o nr (...) zawartą w dniu 25 sierpnia 2015 r.

(wypowiedzenie umowy k. 29, książka nadawcza k. 30)

W dniu 30 maja 2016 r. (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. zawarł z (...) Spółka Akcyjna w Ł. umowę sprzedaży wierzytelności.

(umowa sprzedaży wierzytelności k. 13- 14)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie (...) Spółka Akcyjna w Ł. wniosło o zasądzenie od J. Ł. (1) kwoty 4.392,03 zł tytułem roszczeń wynikających z zawartej przez pozwaną w dniu 25 sierpnia 2015 roku z (...) spółka z o.o. S.K.A. w W. umowy pożyczki. Na dochodzoną pozewem kwotę złożyły się niespłacony kapitał pożyczki -- 1.741,66 zł, niespłacona prowizja za udostępnienie pożyczki- 2.438,34 zł, koszty upomnień i monitów- 203 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne w wysokości maksymalnej od niespłaconych rat kapitału i prowizji od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia 26 kwietnia 2016 r.- 9,03 zł. J. Ł. (1) wnosząc o oddalenie powództwa podniosła zarzuty braku istnienia dochodzonego roszczenia, braku legitymacji procesowej po stronie powoda oraz nieudowodnienia wysokości roszczenia.

Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W ocenie Sądu powód (...) Spółka Akcyjna w Ł. nie wykazał swojej legitymacji czynnej do występowania w przedmiotowym procesie. Powód w żaden sposób nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do J. Ł. (1) wynikająca z umowy pożyczki zawartej w dniu 25 sierpnia 2015 r. w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem. Powód nie udowodnił, że skutecznie nabył wierzytelność względem pozwanej od (...) spółka z o.o. S.K.A. w W.. Co prawda strona powodowa przedstawiła zawartą w dniu 30 maja 2016 r. z pierwotnym wierzycielem umowę sprzedaży wierzytelności. Jednak powód nie wykazał, aby zawarta wówczas umowa obejmowała również wierzytelność dochodzoną pozwem. Powód złożył potwierdzoną za zgodność kserokopię załącznika do umowy cesji wierzytelności, ale zupełnie nieczytelną. Z przedstawionego przez stronę powodową dowodu nie sposób odczytać jaka wierzytelność była przedmiotem zawartej w dniu 30 maja 2016 r. umowy sprzedaży wierzytelności. W konsekwencji uznać należy, że powód, od początku postępowania reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, w żaden sposób nie wykazał, że nabył wierzytelność względem pozwanej. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie to powód winien udowodnić, że nabył ze skutkiem prawnym wierzytelność względem pozwanej wynikającą z przedmiotowej umowy pożyczki, i że pozwana powinna zapłacić mu należność w opisanej pozwem wysokości. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pozwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania karnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żywnowski i inni, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148).

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwana ma obowiązek zapłaty na jego rzecz jako cesjonariusza kwoty dochodzonej pozwem.

Zasadności żądania pozwu nie dowodzi również załączona przez powoda umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 30 maja 2016 r. zawarta pomiędzy powodem, a (...) spółka z o.o. S.K.A. w W.. Tego rodzaju dokument nie może stanowić i nie stanowi dowodu na istnienie zobowiązania pozwanej (tak co do zasady jak i co do wysokości). Jest to tzw. dokument prywatny, którego formalna moc dowodowa, jak stanowi art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że zbywca (pierwotny wierzyciel) i nabywca złożyli oświadczenie nimi objęte. Tylko w takim zakresie

dokument ten nie budzi wątpliwości Sądu. Materialna moc dowodowa tego dokumentu bez poparcia odpowiednimi dokumentami źródłowymi, jest nikła. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84).

Pomijając brak legitymacji procesowej po stronie powoda, część powództwa podlegałaby oddaleniu również z innej przyczyny. Wątpliwości nie budziło, że pierwotny wierzyciel jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana, jako osoba fizyczna, jest konsumentem. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy z dnia 25 sierpnia 2015 roku były dla jej stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana również in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określone postanowieniami umowy. Umowy konsumenckie podlegają bowiem ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ §1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07, LEX).

Pierwsze co budzi wątpliwości na gruncie umowy stron to możliwość obciążenia pozwanej prowizją w kwocie 2.660 zł, przy kwocie pożyczki 1.900 zł. Należność ta wynosiła 140 % kwoty udzielonej pożyczki. Zdaniem Sądu postanowienia przedmiotowej umowy, w której zastrzeżono prowizję w wysokości 2.660 zł uznać należy za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c., art. 353¹ k.c. i art. 5 k.c., a także za stanowiące niedozwolone klauzule umowne w myśl art. 385¹ § 1 k.c. W myśl bowiem tego ostatniego przepisu, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne).

Również w zakresie kwoty 203 zł tytułem kosztów upomnień i monitów, okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że należy przyjąć, iż postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takich opłat nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Należy wskazać, że pierwotny wierzyciel posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienia umowne o opłatach za działania windykacyjne zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta.

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Poza tym powód nie udowodnił wysokości roszczenia z tytułu opłat za działania windykacyjne. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających wykonanie czynności windykacyjnych w postaci wykonania telefonów, windykacji należności, przygotowania i wysyłki pism przygotowawczych.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, że mimo, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy o charakterze dobrowolnym, to jednak niedopuszczalną jest sytuacja, kiedy jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje wzorzec umowny w taki sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną, która prowadzi do pokrzywdzenia jednej ze stron stosunku prawnego, w tym wypadku konsumenta. W szczególności nie może mieć miejsca przypadek, w którym konsument zostaje obciążony nadmiernymi, a wręcz nawet rażąco wygórowanymi

kosztami związanymi z udzieleniem pożyczki i obsługą zadłużenia, Tego typu praktyki polegające na czerpaniu dodatkowych profitów zasługują na szczególne potępienie, zwłaszcza gdy sięgają po nie podmioty działające na rynku finansowym.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. Strona pozwana wygrała sprawę w całości, dlatego należy jej się zwrot kosztów procesu w całości. Koszty poniesione przez pozwaną wyniosły łącznie 900 zł i obejmowały koszty zastępstwa pełnomocnika ustanowionego z urzędu – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.